

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej szansą na dynamiczny rozwój sektora MŚP

Dr Jarosław Greser

Agenda:

- Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego Unii Europejskiej.
- Założenia Programu Cyfrowa Europa na lata 2021-2027.
- Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez Komisję Europejską.
- Co może zyskać polski przedsiębiorca?

Strategia Jednolitego Rynku Cyfrowego Unii Europejskiej

- cel Unii Europejskiej: transformacja cyfrowa i ekologiczna, która ma objąć wszystkie aspekty gospodarcze i społeczne i doprowadzić do wzrostu konkurencyjności i dobrobytu Europy, suwerenności gospodarczej i technologicznej oraz odporności na wstrząsy zewnętrzne;
- sprawne funkcjonowanie Jednolitego Rynku Cyfrowego uznaje się za punkt wyjścia do zachowania konkurencyjności UE i rozwoju w kierunku neutralności klimatycznej i przywództwa cyfrowego.

Rola MŚP na Jednolitym Rynku Cyfrowym (JRC) UE

- ilość MŚP w Unii Europejskiej szacuje się na 25 milionów¹;
- zasadnicze znaczenie we wprowadzaniu innowacji, nowych modeli biznesowych i rozwiązań;
- bariery występujące na JRC rynku są najbardziej dotkliwe dla MŚP ze względu na ograniczone zasoby oraz trudności w ich uzupełnieniu, szczególnie w obszarze zasobów ludzkich.

¹ Komunikat Komisji z 10.03.2020 r. do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy”, COM(2020) 103 final, s. 1.

Historia Jednolitego Rynku Cyfrowego UE:

- Koncepcja wspólnego rynku;
- Strategia Lizbońska;
- Strategia „Europa 2020” - europejska agenda cyfrowa;
- Program dla Europy na lata 2019-2024.

Historia Jednolitego Rynku Cyfrowego Unii Europejskiej:

- wprowadzenie gwarancji neutralności sieci;
- zniesienie opłat roamingowych;
- zakaz stosowania nieuzasadnionego blokowania geograficznego;
- Rozporządzenie w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym;
- Dyrektywa w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dyrektywa NIS);
- Dyrektywa prawnoautorska.

een.ec.europa.eu

Założenia Programu Cyfrowa Europa na lata 2021-2027

Główny cel: kształtowanie cyfrowej transformacji w Europie

- Pięć priorytetów:
 1. obliczenia superkomputerowe - 2,7 mld euro;
 2. sztuczna inteligencja - 2,5 mld euro;
 3. cyberbezpieczeństwo - 2 mld euro;
 4. zaawansowane umiejętności cyfrowe - 700 mln euro;
 5. zapewnienie szerokiego wykorzystania technologii cyfrowych w gospodarce i społeczeństwie - 1,3 mld euro.

Założenia Programu Cyfrowa Europa na lata 2021-2027

- Przekazanie wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie: 6 czerwca 2018 r.
- Uchwalenie stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu: 17 kwietnia 2019 r.
- Osiągnięcie porozumienia politycznego w Komitecie Stałych Przedstawicieli: 18 grudnia 2020 r.
- Głosowanie w Parlamencie Europejskim nad wypracowanym kompromisem: 14 stycznia 2021 r.
- Data przyjęcia stanowiska Rady w pierwszym czytaniu: 16 marca 2021 r.

Założenia Programu Horyzont Europa

- Horyzont Europa, którego cele zostały przyjęte przez Komisję, Parlament i Radę UE 11 grudnia 2020 roku;
- budżet w wysokości około 95,5 mld euro na lata 2021–2027;
- działalność Europejskiej Rady ds. Innowacji, która wspiera działania mające przełomowe znaczenie, lecz zbyt ryzykowne dla prywatnych inwestorów;
- 70% z ponad 10 mld euro zarezerwowanych na działania tego organu będzie przeznaczony dla MŚP.

Założenia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

- Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – RRF);
- Instrument doraźny, dodatkowy do innych funduszy UE i jest zarządzany przez KE;
- 3,8 mld euro środków;
- Warunkiem koniecznym umożliwiającym otrzymanie przez Polskę środków finansowych z RRF jest przygotowanie Krajowego Planu Odbudowy (KPO).

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez Komisję Europejską

Rozporządzenie ws. Zarządzania Danymi (Data Governance Act):

- warunki ponownego wykorzystywania w Unii niektórych kategorii danych będących w posiadaniu organów sektora publicznego;
- ramy dotyczące zgłaszania i nadzoru w odniesieniu do świadczenia usług udostępniania danych;
- ramy dotyczące dobrowolnej rejestracji podmiotów, które gromadzą i przetwarzają dane udostępniane z pobudek altruistycznych.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Rozporządzenie ws. Zarządzania Danymi (Data Governance Act)

Zwiększenie potencjału użytkowania danych do celów interesu ogólnego w obszarach:

- opieki zdrowotnej;
- przeciwdziałania zmianie klimatu;
- poprawy mobilności;
- ułatwiania tworzenia oficjalnych statystyk;
- poprawy świadczenia usług publicznych.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Rozporządzenie ws. Zarządzania Danymi (Data Governance Act)

Zalety:

- dostawcy danych – zwiększenie pewności co do ich zgodnego z prawem wykorzystania;
- pośrednicy danych – zmniejszenie ryzyka regulacyjnego;
- odbiorcy danych – szerszy dostęp do informacji.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act):

- usługi pośrednictwa oferujące infrastrukturę sieciową np. dostawcy dostępu do Internetu;
- usługi hostingowe np. usługi w chmurze;
- platformy internetowe, na których sprzedawcy wchodzi w interakcje z konsumentami, np. internetowe platformy handlowe, serwisy społecznościowe.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act):

- wszyscy pośrednicy internetowi oferujący swoje usługi na jednolitym rynku cyfrowym bez względu na siedzibę;
- obowiązki MŚP będą proporcjonalne do ich wyników i udziału w rynku.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act):

- sprawozdawczość do celów przejrzystości;
- wymogi uwzględniania praw podstawowych w warunkach świadczenia usług;
- współpraca z organami krajowymi w zakresie wykonywania poleceń;
- punkty kontaktowe i w razie potrzeby przedstawiciel prawny.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act)

Korzyści dla firm korzystających z usług cyfrowych:

- większy wybór usług;
- niższe ceny;
- dostęp do ogólnounijnych rynków za pośrednictwem platform;
- równe szanse w starciu z dostawcami nielegalnych treści.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act)

Korzyści dla dostawców usług cyfrowych:

- pewność prawa, harmonizacja przepisów;
- prostsze podejmowanie i rozwijanie działalności w Europie.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o rynkach cyfrowych (Digital Markets Act) - „strażnicy dostępu”

Platforma jest strażnikiem dostępu, jeżeli:

- ma silną pozycję gospodarczą, istotny wpływ na rynek wewnętrzny i działa w wielu krajach UE;
- ma silną pozycję pośrednika, co oznacza, że łączy dużą liczbę użytkowników z dużą liczbą przedsiębiorstw;
- ma (lub wkrótce będzie mieć) ugruntowaną i trwałą pozycję na rynku, co oznacza, że będzie stabilna w dłuższej perspektywie czasowej.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o rynkach cyfrowych (Digital Markets Act) – korzyści:

- użytkownicy biznesowi - uczciwsze otoczenie biznesowe;
- innowatorzy i start-upy - możliwości konkutowania;
- konsumenci - większy wybór lepszych usług.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Akt o rynkach cyfrowych (Digital Markets Act) – regulacje:

- umożliwienie swoim użytkownikom biznesowym promowanie ich oferty i zawieranie umów z klientami poza platformą strażnika dostępu;
- udostępnienie niezależnych narzędzi do oceny reklam;
- interoperacyjność swoich usług;
- uniemożliwienie odinstalowania jakiegokolwiek preinstalowanego oprogramowania lub aplikacji;
- umożliwienie konsumentom nawiązywanie kontaktu z przedsiębiorstwami spoza ich platform.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Dyrektywa NIS 2

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, uchylająca dyrektywę (UE) 2016/1148.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Dyrektywa NIS 2:

- przyjęcie krajowej strategii cyberbezpieczeństwa;
- wyznaczanie właściwych organów krajowych;
- wyznaczanie pojedynczych punktów kontaktowych;
- wyznaczanie zespołów reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Dyrektywa NIS 2

- Europejski rejestr podatności, który ma prowadzić Agencja Unii Europejskiej ds. cyberbezpieczeństwa.
- Krajowe ramy zarządzania kryzysami cyberbezpieczeństwa.
- Europejska sieć organizacji łącznikowych do spraw kryzysów cyberbezpieczeństwa.
- Sieć krajowych Zespołów Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Dyrektywa NIS 2

Podmioty kluczowe (ang. *essential entities*) to podmioty objęte dyrektywą z następujących sektorów:

- energetyka;
- transport;
- infrastruktura rynków finansowych i bankowość;
- woda pitna.

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Dyrektywa NIS 2

Rozszerzenie zakresu w stosunku do Dyrektywy NIS:

- zdrowie;
- sieci;
- infrastruktura cyfrowa;
- administracja publiczna;
- przestrzeń kosmiczna.

een.ec.europa.eu

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE - Dyrektywa NIS 2

Podmioty ważne, to podmioty objęte dyrektywą z następujących sektorów:

- usługi pocztowe i kurierskie;
- gospodarowanie odpadami;
- produkcja w wybranych sektorach np. wyroby medyczne, sprzęt elektryczny, maszyny i wyposażenie, pojazdy samochodowe;
- produkcja i dystrybucja chemikaliów;
- produkcja, przetwarzanie i dystrybucja żywności;
- dostawcy cyfrowi.

een.ec.europa.eu

Regulacje rynku cyfrowego przygotowywane przez KE

Dyrektywa NIS 2 – obowiązki podmiotów

- analiza ryzyka i polityki bezpieczeństwa;
- procedury służące ocenie skuteczności środków zarządzania ryzykiem cyberbezpieczeństwa;
- obsługa incydentów;
- ciągłość działania i zarządzanie kryzysowe;
- bezpieczeństwo łańcucha dostaw.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie obliczenia superkomputerowe?

- Rozporządzenie Rady (UE) 2018/1488 z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali – tworzenie infrastruktury, z której MŚP mogą korzystać do realizacji swoich projektów;
- infrastruktura, która pozwala na miliardy obliczeń na sekundę, a za kilka lat - nawet biliony.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie obliczenia superkomputerowe?

- symulacje konstrukcji i maszyn;
- zachowania konstrukcji;
- optymalizacja działania;
- analiza Big Data;
- rozwój systemów uczenia maszynowego.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie sztuczną inteligencję?

- Sztuczna Inteligencja (AI) Systemy sztucznej inteligencji (SI) to oprogramowania komputerowe, które, biorąc pod uwagę złożony cel, działają (...) dzięki gromadzeniu danych, interpretacji zebranych ustrukturyzowanych lub nieustrukturyzowanych danych, rozumowaniu na podstawie wiedzy lub przetwarzaniu informacji pochodzących z tych danych oraz podejmowaniu decyzji w sprawie najlepszych działań, które należy podjąć w celu osiągnięcia określonego celu. (Wytyczne w zakresie etyki dotyczące godnej zaufania sztucznej inteligencji);
- priorytet rozwoju w KE 20 – inwestycje o wartości ponad 20 mld euro rocznie.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie sztuczną inteligencję?

- zdrowie – poszukiwanie nowych leków i metod terapeutycznych;
- rolnictwo – optymalizacja produkcji roślinnej i zwierzęcej;
- organizacja pracy – optymalizacja zadań powtarzalnych;
- sprzedaż – predykcja zachowań konsumenckich.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie cyberbezpieczeństwo?

- Robert Mueller: „przedsiębiorstwa dzielą się na dwa typy: te które padły ofiarą ataku i te które nimi się staną”;
- efekt Covid-19 - Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny w czasie pandemii do ataku dochodzi co 39 sekund, a liczba e-maili wykorzystywana do ataków wzrosła o 600%²;
- Soliorgate – zaatakowanych ponad 16000 systemów największych przedsiębiorstw i agencji rządowych.

² <https://www.cyberdefence24.pl/onz-podczas-pandemii-liczba-zlosliwych-e-maili-wzrosla-o-600-proc>

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie Internet Rzeczy?

Internet Rzeczy to:

- technologia umożliwiająca komunikację rzeczy w sensie fizycznym z Internetem;
- niepowtarzalne IP;
- 20-25 miliardów urządzeń z tendencją rosnącą.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie Internet Rzeczy?

- urządzenia konsumenckie np. opaski fitness;
- wyroby medyczne np. KTG;
- zautomatyzowane linie produkcyjne;
- usprawnienia w logistyce;
- monitorowanie łańcucha dostaw;
- dane o zachowaniach klientów i dostawców.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie wykorzystanie danych nieosobowych?

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1807 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie ram swobodnego przepływu danych nieosobowych w Unii Europejskiej.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie wykorzystanie danych nieosobowych?

- dane nieosobowe nie pozwalają na ustalenie tożsamości osoby fizycznej;
- informacje dotyczące sposobu korzystania z Internetu;
- algorytmy i procedury;
- dane wytwarzane przez maszyny i urządzenia;
- dane ze środowiska np. o pogodzie.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie zawansowane umiejętności cyfrowe?

- Europejskie Ramy Kompetencji Cyfrowych dla Obywateli (DigComp);
- standard dla rozwoju i rozumienia kompetencji cyfrowych w Europie stworzony w ramach Inicjatywa Komisji Europejskiej Cyfrowa Agenda dla Europy;
- 5 obszarów, 21 kompetencji: informacja, komunikacja, tworzenie treści, bezpieczeństwo, rozwiązywanie problemów.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie zawansowane umiejętności cyfrowe?

- **Informacja:** identyfikacja, lokalizacja, pobieranie, przechowywanie, organizowanie i analizowanie informacji cyfrowej, ocenianie jej wartości, znaczenia i celu.
- **Komunikacja:** komunikowanie się w środowiskach cyfrowych, udostępnianie zasobów za pomocą narzędzi cyfrowych, łączenie i współpraca z innymi za pomocą narzędzi online, współpraca za pomocą narzędzi cyfrowych, interakcja i uczestnictwo w działaniach społecznościowych i sieciach, świadomość międzykulturowa.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie zawansowane umiejętności cyfrowe?

- **Tworzenie treści:** Tworzenie i edytowanie nowych treści (począwszy od przetwarzania tekstu, na edycji obrazów i filmów skończywszy); przyswajanie i uzupełnianie dotychczasowej wiedzy i treści; tworzenie nowych pojęć, treści cyfrowych i programowanie, rozumienie, poszanowanie oraz stosowanie prawa własności intelektualnej i licencji.
- **Bezpieczeństwo:** ochrona osobista, ochrona danych, ochrona tożsamości cyfrowej, bezpieczne użytkowanie uwzględniające ochronę środowiska naturalnego.

Jak sektor MŚP może wykorzystać w biznesie zaawansowane umiejętności cyfrowe?

- **Rozwiązywanie problemów:** identyfikacja potrzeb i zasobów cyfrowych, podejmowanie świadomych decyzji, dotyczących selekcjonowania odpowiednich narzędzi cyfrowych w zależności od celów i potrzeb, rozwiązywanie problemów koncepcyjnych za pomocą środków cyfrowych, twórcze wykorzystanie technologii, rozwiązywanie problemów technicznych.

Więcej informacji:

Portal Funduszy Europejskich:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/>

Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE:

<https://www.kpk.gov.pl/>

Portal KE o jednolitym rynku cyfrowym:

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_pl

Dziękujemy za uwagę!

Jednolity rynek cyfrowy Unii Europejskiej szansą na dynamiczny rozwój sektora MŚP

Dr Jarosław Greser

een.ec.europa.eu

